

Дмитро ПАВЛИЧКО —

поет-перекладач, літературний критик, громадсько-політичний діяч, дипломат,

Посол України в Республіці Польща (1999 – 2002 р.р.),

лауреат Національної премії ім. Т.Г. Шевченка, Герой України

День № 234-236, четвер-субота 28-30 грудня 2017

Пошта «Дня»

РЕЗОНАНС

Шановна редакція газети «День»!

У числах 118 грудня вашої газети опублікована лекція Дмитра Павличка «Український патріотизм Юліуша Словачького», яка надзвичайно актуальна в сучасних польсько-українських відносинах. В історії наших народів є спільні короти, спільні друзі та спільні генії. Таким є польський поет-романтик Юліуш Словачький, який народився 1809 р. у Кременець (Тернопільська обл.). Понівчий Кременець, як і вся половина Польщі, після третього передлу Речі Посполитої увійшов до складу Російської імперії. У маловинному місті, опіканому духом легенд, давньої історії, пісенькою звінтили, — центри культури і науки краю, Юліуш збрив у себе українські народні думи, пісні, наче та обради. Тут у його зароджуються поетичні айдіси та український патріотизм, який так переконливо пише Дмитро Павличко.

■ Тут збереглося багато пам'яток історії та архітектури цих часів. У комплексі будівель спільнотного колегіуму було засновано Віць Волинську гімназію, в якій деякий час навчався Юліуш і викладав польському словесності його батько — Емануїл Словачький. Зберігся родинний будинок Словачьких, де розташовані едній на діл історії музеї поета. Кременечани зберегли надгробний пам'ятник на могилі матері Юліуша — Софії.

Мабуть, так тривалося, що в числі газет за від 8 грудня опублікована також стаття «Непрочитаний «український Гомер» — тек про Кременець, бо ж Улас Самчук із 1921-го до 1927 року навчався у приватній українській гімназії. Під час німецької окупації 1941—1945 рр. він, як редактор газети «Волинь», часто відвідував своє рідне село Тиличку та Кременець. Кілька його патріотичних статей було надруковано в газеті «Кременецький вісник».

■ Улас Самчук, як і Ю. Словачький, у своїх творах, особливо в автобіографічному романі «Юність Василя Шеремети», згадує про Кременець, Юліуш Словачький та Улас Самчук (1905 р. нар.) жили в різних епохах, але їм обоим довелось залишити свою батьківщину через російську екс-аванто.

Словачький після поразки Варшавського повстання 1830—1831 рр., вимушений був емігрувати. Помер 1849 р. у Парижі, його похвалили на кладовищі Монмартр. Відчин нащадки після відновлення Речі Посполитої Польської перенесли прах Словачького у Краківський замок Вавель, поряд із саркофагом Адама Міцкевича. Там міститься урна із землею з могили матері, которая пе-режила сіва на шість років.

Мироslav Яrij вручав примірники «Дня» директору музею Юліуша Словачького Тамарі Сеніній

Кременець Юліуша Словачького та Уласа Самчука

Дякуємо «Дню» за опубліковані матеріали про величні постаті нашого краю

■ Улас Самчук, передбачаючи, що чекає на нього після приходу інших «соянств», перейджає до Західної Німеччини, перевезав в таборі для переміщених особ до 1948 р. Віклав у Канаду, в якій його творче життя було досить підійманим. Помер 1987 р., похованій в Оттаві. Імена Юліуша Словачького та Уласа Самчука увічнені в пам'ятниках, в назвах вулиць, музеїв Волині.

Активісти кременецької «Просвіти», колектив Тиличинського літературно-меморіального музею Уласа Самчука, директор Петро Панисюк, юдиний редактор газети «День» за опубліковані матеріали про величні постаті нашого краю. Дякуємо професорці Ірині Руснак за справжній споріднені шанування, музей Волині.

■ Примірники «Дня» №№ 217-218 за 1-2 грудня і 222-223 за 8-9 грудня р. р. передають директору музею Юліуша Словачького Тамарі Сеніній (на фото).

Мироslav Яrij, член Кременецького РО «Просвіта» ім. Т. Шевченка

